

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

420. An Canonicus satisfaciens suæ obligationi quoad residentiam, & servitium chori, & altaris, possit licitè ordinariè abesse à Capitularibus Congregationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

fuerat, & deinde etiam contra illud contingata. Quam Azoris doctrinam probabiliter procedere, ait Garc. n. 523. donec à sede Apostolica seu S. Congregatione aliud declaratum habeamus. Verum inquit Paxjordi. l. 10. tit. 40. n. 80. cum post impressionem Garc. prodierit S. Congregationis declaratio, de qua videndus Barb. de can. c. 34. n. 9. quæ istiusmodi consuetudinem prohibet, & damnat, timeo illam consuetudinem excusare. Barbosa nihilominus, qui consuetudinem illam impugnat, concedit eam retineri posse in Ecclesiis, in quibus viget usus psallendi, & alia obeundi per capellanos. Ita Paxjordi. d. n. 79. utrumq; leges utiliter. Porro quia his affinis

Questio 419. An obtinentes dignitatem, Canonicatum, vel prebendam teneantur per se, & non per substitutos obire divina officia, suæ dignitati, Canonicatui, vel portioni incumbentia, v. g. canere missas, Evangelium, Epistolam suis hebdomadis vel diebus; & num obtinentes dignitatem unâ cum Canonicatu vel prebenda in eadê Ecclesia teneantur utriusque beneficii onera, & officia subire per se ipsos, ita ut non satisficiant deseruendo personaliter in uno, & per substitutum in albero?

Respondeo ad primum affirmativè. Garc. n. 494. & seq. juxta decretum Trid. sess. 22. c. 4. & sess. 24. c. 12. & juxta declarationes tam S. Congregationis, interp. Trid. quàm rituum, quas ibi recitat Garc. atque n. 498. id procedere, non obstante, quòd statutum factum sit in contrariu, ut idem declaravit S. Congregat. apud eundem, & Zerol. in pr. p. 2. Et n. 499. id procedere, etiam si ante Trid. esset statutum, vel consuetudo, etiam immemorialis, in contrarium, adeoque, qui in hoc notabiliter deficiunt, peccaturos mortaliter, quamvis multi, præsertim obtinentes dignitates, id non observent, nec curent, dum etiam indecens existimant obire onera incumbentia suis dignitatibus, præsertim in decantatione Evangelii & Epistolæ.

2. Respondeo ad secundum sub distinctione, dum habentur dignitas & Canonicatus, seu portio tanquam duo beneficia separata, per se tenentur utriusque beneficii onera & officia obire per se ipsos, nisi servitia eodem tempore concurrant, ita ut ab una persona præstari nequeant. Garc. n. 502. juxta declarationem S. Congregat. quam *ibid.* recitat, dum verò habentur ut unita, si unita sunt invicem æque principaliter, idem dicendum erit, cum tunc obtineantur ut duo beneficia. Garc. num. 506. si unio facta est accessorie tantum, adhuc idem dicendum est, dum facta est solum ad vitam obtinentium; cum per istam unionem ad vitam non extinguatur titulus beneficii. Garc. n. 507. si autem portio seu præbenda unita est dignitati accessorie, perpetuò & per viam incorporationis, tunc, quia per istam unionem portio definit esse portio, & ejus titulus & effectus extinctus fuit, ac effectus est unum tantum beneficiu, obtinens istam dignitatem non tenebitur servire tanquam portionarius, nec subire onera aliâs competentia ratione portionis. Garc. n. 508. dicens id totum sic declaratum à S. Congregatione, cujus declarationes *ibid.* citat. Nihilominus in Canonicatibus unitis, & annexis dignitatibus accessorie & in perpetuum contrarium dicendum putat Garc. n. 512. cum unio licet facta sit accessorie, non tamen extinguatur titulus Canonicatus, sed tanquam duo beneficia obtinen-

tur, de quo vide eundem p. 11. c. 5. nu. 199.

Questio 420. An Canonicus satisfaciens suæ obligationi quoad residentiam & servitium chori & altaris possit licitè ordinariè abesse à capitulis seu Congregationibus Capitularibus?

Resp. negativè; etiam enim munus & officium Canonicorum præcipue consistit in residentia & servicio Ecclesiæ chori & altaris, consistit tamen etiam in administratione & gubernatione rerum Ecclesiæ & capituli spiritualium & temporalium, in quo jus & bonum publicu versatur. Et licet dicta administratio non incumbat capitularibus ut singulis, sed ut universis, seu universitati, incumbit tamen unicuique; ut parti illius; si enim quilibet in particulari non teneatur assistere Capitulis ad providendum dicto bono communi Ecclesiæ, ejusque resruendas, quilibet possit abesse; cum non sit major ratio de uno, quam de altero, & sic pariter deficere regimen Ecclesiæ & capituli. Garc. n. 529. & seq. citans plures pro hoc AA. & n. 532. testans sic ad suam supplicationem declarasse S. Congregationem; unde jam licet habere, & dare vocem in capitulo sit præminencia quædam & fructus ratione auctoritatis & honorificentia, est tamen etiam onus, non secus ac judicare, licet dicatur esse fructus jurisdictionis seu officii. Garc. n. 533. Cui non obstat, quòd Canonici possint puniri ob culpas privatione vel suspensione vocis in capitulo, in eo autem, quòd onus est, directe nemo puniri possit; nam puniuntur in eo quatenus est præminencia & auctoritatis, quæ solet apperi & estimari, sicut etiam Episcopi solent suspendi ab executione Pontificalium, & Parochi ab officio, quæ certè sunt simul onus. Garc. n. 534.

2. Nihilominus. Primò excusabitur quis absita interessentia in capitulo, stante legitimo impedimento aliave justa causa, ita ut quandoq; possit abesse ordinariè, v. g. dum tacita esset in capitulo perverfio, & procederetur malè & ex abrupto sine lege, ordine, modo, ac cum violentia, in solentia præfidentium, ut qui vellent conscientia suâ satisfacere, id nequiret sine magnis molestiis, inquietudinibus, & occasionibus serè ordinariis & periculis cadendi, aut sine magna nota singularitatis, protervia &c. durum enim esset & valde grave obligare aliquem ad assistendum Capitulis cum tanto incommodo & periculo, & ad opponendum se semper torrenti capitulo, & cujusdam communitatis barbara, seu ignorantis, ubi nullus ordo. Garc. num. 537. & seq. Quem utiliter ibi legent capitulares.

3. Secundò licitè potest abesse Canonicus à Capitulis in diebus suis recreationis causâ concessis, cum hos sumere possit, etiam in diebus capituli; cum nec Concilium nec statuta, nec consuetudo id prohibeant, nec limitent, ne in diebus capituli sumantur. Garc. num. 541. sic testans declaratum à S. Congregatione. Nisi tamen sciret, quòd in talibus diebus in capitulo agendum de negotio gravi, quod verisimiliter posset resolvî in præjudicium Ecclesiæ; teneretur enim tunc assistere capitulo, & dicere suam sententiâ. Garc. n. 542. saltem ubi suorum profuturum speraret. ait enim Garc. contra Jo. Guttier. quod supposito, quòd Canonicus posset sumere suos dies in diebus capituli, gravitas negotii non videatur obligare ad interessendum capitulo, ubi non adest spes seu verisimilitudo eorum suum profuturum.

4. Tertiò licitè Canonicus præfens divinis in choro abest à capitulis, quæ habentur eo tempore, quo celebrantur divina; cû enim præcipuè officium

cano-

canonici sit servitium chori & Ecclesie, cum in hoc suo principali officio occupetur, excusatur legitime. *Garc. n. 544.* Sed neque capitula eo tempore, maxime, si missa major celebratur fieri debent, adeoque non tenentur, nec potest licite interesse. *Garc. n. 548.* citans *Fuscum de vistrat. l. 1. c. 15. n. 27.* *Navar. de orat. c. 12. n. 5.* cum capitula seu capitulares congregationes fiant propter servitium Ecclesie, chorum & cultum divinum, illiusque conservationem & propagationem non debent fieri, cum istius cultus & servitii neglectu & damno; cum inducta ad unum effectum non debeant operari contrarium juxta *l. legata inutiliter. ff. de aliment. legat. Garc. n. 549.* Neque officium magis principale, quale est officium chori, cessare debet propter minus principale. *Garc. n. 550.* & ita à pluribus Conciliis provincialibus statutum, & sic declaratum à S. Congregatione Concilii & rituum, citando eorum textum, ostendit *Garc. n. 551. & seq.* Neque contra hæc dici potest similia non esse in hac vel illa provincia, vel Ecclesia recepta; nam cum per illa non inducatur jus novum, sed declaratur, quod juxta rationem & rectum ordinem fieri debet, contrarium usum & consuetudinem tanquam irrationabilem, vergentem in diminutionem cultus divini rejiciendo, nil refertur quod non sit receptum, cum nihilominus debeat servari & recipi. *Garc. n. 558.* citans pro hoc declarationem S. Congregationis, quam dicit ad suam instantiam emanasse Anno 1605. Ex his quoque declarantur sequentia: non licere etiam fieri Congregationes particulares commissariariorum capituli eo tempore, nec occupari beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesie, quæ aliis commodè fieri possunt. *Garc. n. 566.* Item non licere facere rationes, & computa bonorum, vel fabricæ, dum divina fiunt, saltem manè. *Garc. nu. 568.* adeoque non habendos taliter tunc occupatos pro presentibus in istis horis. *Garc. n. 564.* Et vel maxime manifestum abusum esse & corruptelam, dum beneficiati ad rationes deputati habentur pro presentibus, & interessentibus in choro, horis vespertinis, & diebus, quibus rationes non fiunt, dum non sunt absoluta vel subscripta, adeoque tales revera non lucrantur distributiones, & fructus, qui tunc lucrifunt. *Garc. n. 569.* pessimum quoque abusum & intolerabilem esse, dum in aliquibus Ecclesiis Canonici & præbendati possunt à choro exire, dum missa de prima, sexta & nona manè celebratur, modò sub finem redeant. *Garc. n. 570.* citans *Paludan. in 4. dist. 15. q. 5. a. 3.* *Covar. l. 3. c. 13. n. 8.* Porro licet gesta in capitulis habitis tempore divinorum sint valida. *Garc. n. 564.* si tamen tunc non adissent duæ saltem partes capitularium, ex eo capite, quod occuparentur absentes in choro (secus est si abessent ob aliam causam) gesta non valerent: nec tales absentes etiam vocati haberi possent contumaces, cum tunc non teneantur adesse, sed teneantur potius abesse à Capitulo. *Garc. n. 565.*

5. Quartò excusantur absentes à capitulo, dum capitulum non convocatur legitime, item dum convocatur insolito, vel incongruo tempore. *Garc. n. 571. & 577.* citans pro posteriore *Pavin. de potest. capit. Sede vacante pralud. 5. n. 11.*

Questio 421. Num Canonici, alique supra nominati non residentes, & absentes à choro tunc à conscientia lucentur fructus, & distributiones, dum alii presentes remittunt & donant?

P. Leuren. Fori Benef. Tom. I,

1. **R**espondeo primò: tales absentes in virtute illius, de qua supra, à capitulo obtentæ licentiæ, non facere fructus suos, multòque minus distributiones, sub prætextu, & titulo, quòd alii præbendati hoc ipso, quòd dictam licentiam concedunt, videantur eis donare, seu remittere partem, quæ aliis sibi obventura erat ex eorum absentia, cum capitulum seu personæ illius non sint domini bonorū & reddituum mensæ capituli, donec iis sint applicati & distributi, sed solum administratores seu procuratores, Ecclesia autè domina. *Garc. cit. c. 2. n. 427. & seq.*

2. Respondeo secundò, sed neque alios absentes, etiam ob justas causas, distributiones, quas propter absentiam à divinis officiis non lucrantur, tunc à conscientia accipere & retinere possunt, dum eas illis reliqui presentes, quibus aliis accrevissent, expressè remittunt, seu donant. *Pirh. loc. cit. n. 102.* juxta *Archid. contra Gl. in cit. c. unicum*, nam præter rationem immediatè ante datam, illas recipere contra mentem & prohibitionem hujus constitutionis, quæ absolute decernitur, quòd Canonici illegitimè (id est citra causas, quæ in jure, nimirum *cit. c. unicum*, exprimuntur, tanquam sufficientes ad lucrandas distributiones in absentia) absens distributiones nullatenus suas faciat, teneaturq; ad restitutionem Concilio *Trid. dicta sess. 24. c. 12.* expressè dicente: *distributiones, qui statim horis interfuerint, recipiant, reliqui, quavis collusionis, aut remissione exclusæ, iis careant.* *Pirh. l. c.* citans *Barb. l. 3. juris Eccl. c. 18. n. 91. & 98.* Nihilominus si Canonici presentes distributiones, quas absentes à choro amiserunt, & quæ presentibus jam data sunt, & jure accrescendi acquisita, postea nullo præcedente pacto, vi vel metu absentibus donent, possunt absentes eas licite recipere, & retinere, cum *Trid. l. c.* non dixerit: *quavis donatione, sed quavis collusionis, aut remissione exclusæ;* & dum debitum jam solutum redonatur, non est remissio; sed cum debitum creditori solvendum condonatur, *Pirh. ibid.* citans *Barb. ubi ante n. 15.* & *Azor. cit. l. 7. q. 9.* quamvis dicat *Castrop.* tenere contrarium.

Questio 422. Ad quem spectent distributiones quotidiana amissa per non interessentes, itè fructus præbendæ amissi ob non residentiam?

1. **R**espondeo primò: si singulis, qui interfuerint assignata est certa quantitas v. g. unus solidus, tunc portiones absentium non accrescunt seu dividuntur inter presentes, sed ad Ecclesiam spectant, & in ejus utilitatem sunt convertendæ. *Garc. n. 444.*

2. Respondeo secundò: si singulis non est assignata certa portio, sed certa massa aliqua v. g. duo imperiales inter presentes distribuenda, portiones non interessentium accrescunt presentibus, ac ita presentium portiones propter absentes alios fiunt pinguiore. *Garc. nu. 445.* citans pro utraque hac responsione *Gl. in 2. clem. de vita & honest. cler. Felin. in c. Apostolica. de except. nu. 12.* *Surdum de aliment. tit. 1. q. 82. n. 16.* *Cardin. Imol. Abb. & Gl. in clem. ut ii. de ar. & qual. Rebuff. in praxi. de dispens. de non residend. n. 10.* *Guttier. Ugol. & c.* de cetero ubi pars tertia fructuum præbendarum juxta decretum *Trid. sess. 21. c. 3.* conversa fuit in distributiones quotidianas, distributiones, quas absentes amittunt, interessentibus accrescunt. *Garc. n. 465.* Quæ ratione autem concilietur cum hoc, decretum illud *Trid. sess. 22. c. 3.* ubi statuitur, ut portio ex tertia illa parte fructuum dignitatum conversa in distributiones per non servientes amissa, non accrescat aliis, sed fabricæ Ecclesie, quatenus egeat, alterive loco pio, ostendit post rejectas aliorum

D 2

inter